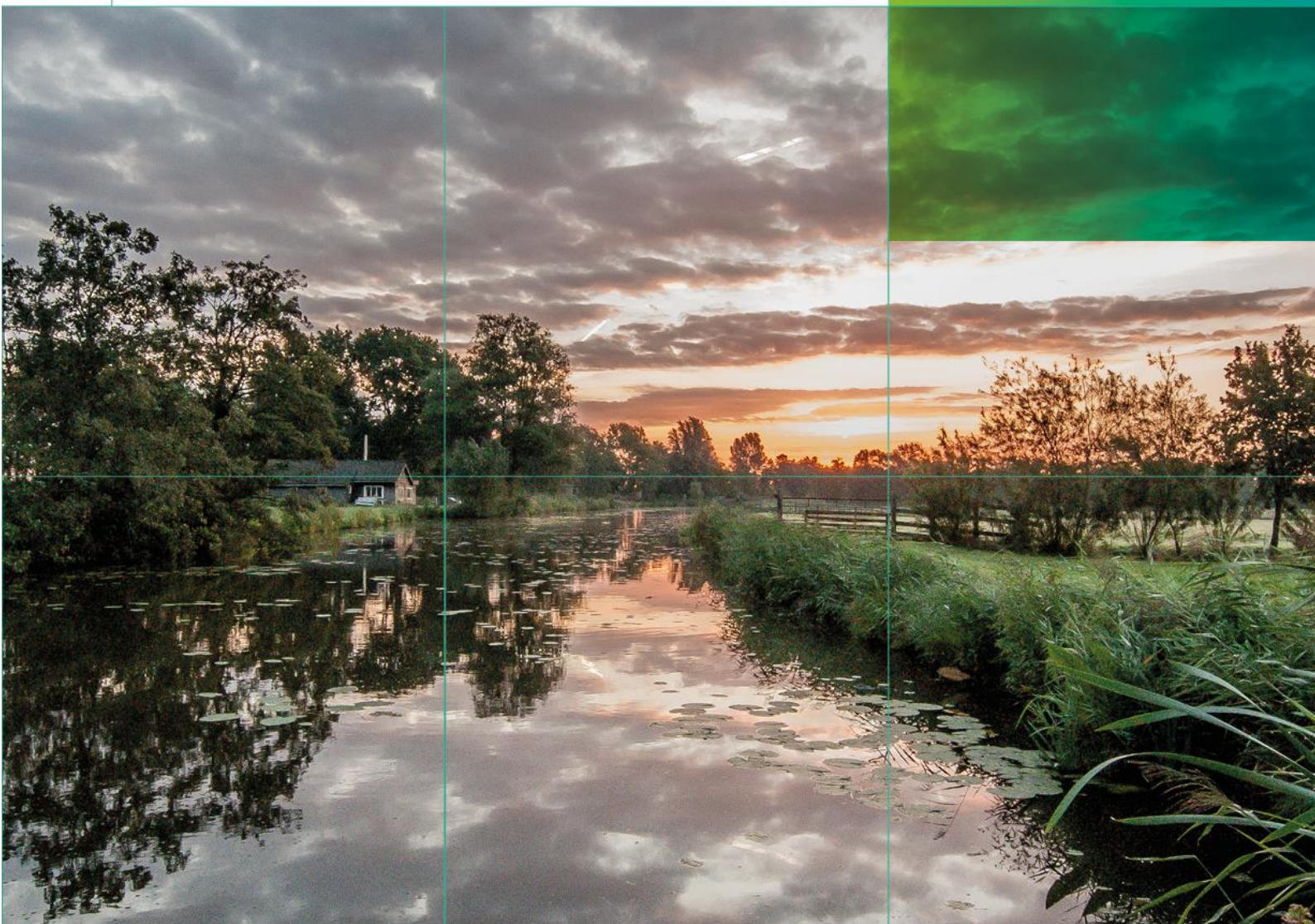
FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

(ontwerp)Begroting 2023

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
1.1 Nieuwe sturings- en financieringssystematiek 5
1.2 Het coronavirus 6
1.3 Leeswijzer 6
1.4 Opzet en samenvatting begroting 2023 7

2. Ontwikkelingen 10
2.1 Externe ontwikkelingen 10
2.2 Doorontwikkeling 12

3. Programma's 14
3.1 Programma Vergunningverlening en specialistisch advies 14
3.2 Programma Toezicht en handhaving 17
3.3 Programma Bedrijfsvoering (incl. management) 19

4. De financiële begroting 2023 21
4.1 Uitgangspunten 21
4.2 Overzicht van baten en lasten 23
4.3 Financieel meerjarenperspectief 27
4.4 Geprognosticeerde balans en toelichting 29

5. Paragrafen 30
5.1 Paragraaf bedrijfsvoering 30
5.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 30
5.3 Paragraaf financiering 31

Bijlage 1: Bijdragen per deelnemer 32
Bijlage 2: Specificatie plusuren per deelnemer 37
Bijlage 3: Specificatie basistaakuren per deelnemer 38
Bijlage 4: Overzicht taakvelden 39
Bijlage 5: Risicoanalyse 2023 40
Bijlage 6: Begrote aantal meldingen bodem en asbest 42
Bijlage 8: Collectieve taken 43

1. Inleiding

Voor u ligt de (ontwerp)begroting van 2023 en de meerjarenbegroting tot en met 2027 van de FUMO. De kaders voor deze begroting volgen uit de kadernota 2023 - 2027[1]. Deze zijn in deze begroting verder financieel vertaald.

1.1 Nieuwe sturings- en financieringssystematiek

Net als vorig jaar is deze ontwerpbegroting opgesteld volgens de nieuwe sturings- en financieringssystematiek. Deze is in nauwe samenwerking met de deelnemers tot stand gekomen. Het algemeen bestuur van de FUMO heeft in haar vergadering van 10 december 2020 deze financieringssystematiek vastgesteld. Kern van de nieuwe sturings- en financieringssystematiek is dat de kosten voor de deelnemers eerlijk worden verdeeld; elke deelnemer betaalt voor de producten/ diensten die worden afgenomen.

Bij deze nieuwe systematiek is het benodigde aantal uur en de daaruit voortvloeiende formatie gebaseerd op landelijk geaccepteerde kengetallen[2]. Om deze kengetallen te realiseren is het wel nodig dat de randvoorwaarden hiervoor optimaal zijn. Dat betekent vooral:

- Kwaliteit van de dossiers en de ondersteunende systemen op orde, hetgeen onder andere betekent een goed werkend zaaksysteem dat de werkprocessen ondersteunt en heldere werkprocessen en werkinstructies
- Een uniform mandaat
- Een goede onderlinge afstemming op basis van vertrouwen.

Het jaar 2023 zal voor de FUMO en haar deelnemers een belangrijk jaar zijn. Zeer waarschijnlijk is dan de Omgevingswet ingegaan hetgeen een fundamentele andere manier van werken betekent zowel voor de FUMO als voor haar deelnemers.

Proces en planning

De raden van de deelnemende gemeenten, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân ontvangen de ontwerpbegroting, zodat zij in de gelegenheid zijn hun zienswijzen naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur (DB) van de FUMO. Het DB voegt eventuele zienswijzen bij de begroting 2023 voor de definitieve vaststelling door het algemeen bestuur (AB). De leden van het AB van de FUMO stellen de begroting 2023 vast. De planning is als volgt:

Vaststelling ontwerpbegroting door DB	10 maart 2022
Toezending ontwerpbegroting voor zienswijze aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân	14 maart 2022
Toelichting door de FUMO in commissie- of raadsvergaderingen op uitnodiging van de deelnemers	maart t/m mei 2022
Einde zienswijzen termijn (uiterlijke datum)	13 mei 2022
Vaststelling (concept)begroting 2023 door het DB van de FUMO	16 juni 2022
Vaststelling begroting 2023 door het AB van de FUMO	7 juli 2022
Toezending begroting aan het Ministerie van BZK (uiterlijke datum)	1 augustus 2022

[1] Ter kennisgeving vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 28 oktober 2021.

[2] De kengetallen voor de taakuitvoering van sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit wijken af van de landelijke normen. Hierover moet nog naar aanleiding van de uitgevoerde evaluaties besluitvorming plaatsvinden.

Begrotingswijziging is waarschijnlijk
Begin februari 2022 is de ingangsdatum van de Omgevingswet wederom uitgesteld. De waarschijnlijke ingangsdatum wordt 1 januari 2023. Ook over deze laatste datum heeft ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2022 nog geen definitieve besluitvorming plaatsgevonden.

Dit betekent dat de voorliggende (ontwerp)begroting nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet. De verwachting is dat de Omgevingswet tot andere financiële bijdragen voor de deelnemers zal leiden. De gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân worden later bij een begrotingswijziging in het kader van de Omgevingswet in de gelegenheid gesteld om over de wijziging van begroting hun zienswijzen te geven.

De voorbereiding op de Omgevingswet gaat in Fryslân wel door. Voor wat betreft de implementatie binnen de eigen organisatie kan de FUMO dat zelf, maar voor een belangrijk deel kan dat alleen in samenwerking met onze deelnemers binnen De Fryske Aanpak. Bij het opstellen van deze ontwerpbegroting is een deel van de benodigde informatie m.b.t. de implementatie van de Omgevingswet van de deelnemers nog niet beschikbaar. Hierdoor is nog niet duidelijk wat de impact is voor de werkwijze en informatievoorziening van de FUMO.

1.2 Het coronavirus
Sinds maart 2020 zijn in heel Nederland ingrijpende maatregelen van kracht om de verspreiding van het coronavirus in te dammen.
De FUMO volgt de landelijke richtlijnen en adviezen.
Er zijn maatregelen genomen om de werkomstandigheden voor onze medewerkers zo veilig mogelijk te houden. Daar waar coronamaatregelen van invloed zijn op onze taakuitvoering informeren wij onze deelnemers. In de reguliere verantwoordingsrapportage gaan wij in op gevolgen voor productie en de financiële effecten.

1.3 Leeswijzer
In hoofdstuk twee staat een toelichting op de externe ontwikkelingen die afkomen op de FUMO en de doorontwikkeling van de organisatie. Denk hierbij aan de Omgevingswet, externe veiligheid en het VTH-beleid Fryslân. Gelijk aan de vorige begrotingen is in deze begroting ook weer voor ieder van de drie programma's beschreven wat we willen bereiken, wat we hiervoor gaan doen en wat het gaat kosten. Dit staat in hoofdstuk 3. Met ingang van 2022 wordt een integraal jaarprogramma voor de FUMO opgesteld. Als gevolg hiervan is de diepgang van de inhoud van de primaire programma's[3] in de begroting beknopter. De inhoudelijke uitwerking van wat we gaan doen in 2023 (pijler twee van het sturings- en financieringsmodel) maakt onderdeel uit van het jaarprogramma. Dit omvat de taken waarvoor u de FUMO opdracht heeft gegeven. De financiële begroting 2023 staat in hoofdstuk 4.

[3] De primaire programma's zijn: het programma vergunningverlening en specialistisch advies en het programma Toezicht en handhaving.

1.4 Opzet en samenvatting begroting 2023

Opzet begroting 2023

Met ingang van de begroting 2023 is de transitiebegroting vervallen. Deze transitiebegroting was een tijdelijke begroting voor de periode 2019 t/m 2022 en keert dus niet terug in 2023. Conform het advies van Ten Have Changemanagement (THCM) zijn er in 2021 organisatorische aanpassingen doorgevoerd. Er zijn onder de twee afdelingen in het primair proces zeven teams gevormd. De opzet van deze begroting is nog niet op dit teamniveau uitgesplitst. Dit vereist een gedegen analyse van de benodigde formatie en de kosten per team en deze is vooralsnog niet voorhanden. Wij nemen deze verfijning mee bij de wijziging van de begroting van 2023. Dit betekent dat de begroting is opgesteld op basis van de programma's die ook in de begroting 2022 zijn gehanteerd, waarbij wel de programma's vergunningverlening en specialistisch advies zijn samengevoegd.

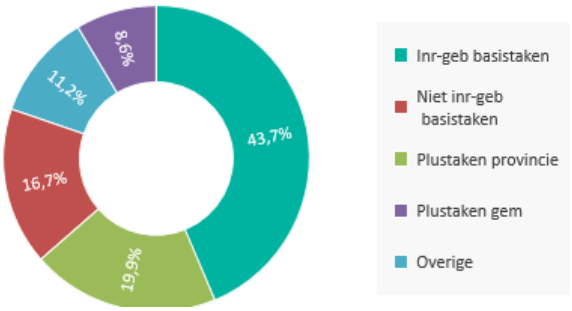
- Programma toezicht en handhaving
- Programma vergunningverlening en specialistisch advies
- Programma bedrijfsvoering

Samenvatting begrotingscijfers

FUMO in hoofdlijnen

De FUMO heeft 20 deelnemers: de 18 Friese gemeenten, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. Op jaarbasis levert de FUMO ruim 154.000 uren aan deze deelnemers. Deze uren zijn als volgt over taakgebieden verdeeld:

Taakgebied	Uren op jaarbasis
Inrichting gebonden basistaken	67.369
Niet inrichtingsgebonden basistaken	25.709
Plustaken provincie	30.644
Plustaken gemeente (incl Briks)	13.202
Overige structurele taken	17.260
Totaal uren per taakgebied	**154.183**

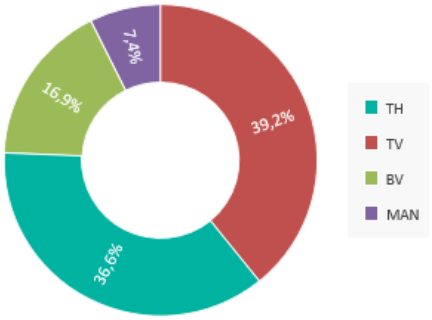

Tabel 1: Begrote uren per taakgebied

Op totaalniveau daalt het aantal uren ten opzichte van 2022 met ca 3.500 uur. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de gemeente Terschelling de Briks-taken teruggenomen heeft. Daarnaast hebben enkele deelnemers de ingebrachte uren ten opzichte van 2022 verhoogd, op basis van ervaringscijfers over 2021.

Om deze uren te kunnen leveren is een formatie begroot van 149,6 fte.
Deze formatie is als volgt over de afdelingen verdeeld.

Afdeling	Begrote FTE per afdeling
VSPA	54,7
Toezicht en handhaving	58,6
Bedrijfsvoering (BV)	25,2
Management (MAN)	11,0
Totaal formatie FUMO	**149,6**

Tabel 2: Begrote fte per afdeling

Reguliere begroting

(Bedragen x € 1000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil	
Lasten				
Personeelskosten	14.019	14.301	282	2,0%
Overige personeelskosten	880	880	0	0,0%
Kapitaallasten	85	85	0	0,0%
Wagenpark	165	167	2	1,2%
Huisvesting	671	680	9	1,3%
Administratie	54	55	1	1,9%
ICT	423	428	5	1,2%
Overige kosten	182	245	63	34,6%
Onvoorzien	100	100	0	0,0%
Ontwikkelkosten	51	251	200	392,2%
Implementatie omgevingswet	75	75	0	0,0%
Totale lasten	**16.705**	**17.267**	**562**	3,4%
Baten				
Baten uit extra opdrachten	657	693	36	5,5%
Deelnemersbijdrage	16.048	16.574	526	3,3%
Totale baten	**16.705**	**17.267**	**562**	**3,4%**
Saldo baten en lasten	***0***	***0***	***0***	

Tabel 3: Reguliere begroting 2023

De totale omvang van de reguliere begroting 2023 is met € 0.56 miljoen gestegen ten opzichte van 2022. Dit is het gevolg van autonome ontwikkelingen zoals aanpassingen in de CAO, indexeringen, het verhogen van de flexibele schil, het verhogen van het budget voor ontwikkelingskosten en abonnementen. Deze kostenstijging is hoger dan de lagere kosten die per saldo is ontstaan door het wegvallen van de Brikstaken voor de gemeente Terschelling en de extra inbreng van taken door enkele deelnemers. Dit resulteert uiteindelijk in een stijging van het uurtarief met circa 5%. In hoofdstuk 4 wordt de reguliere begroting nader toegelicht.

Financiële positie

De financiële positie van de FUMO is stabiel. Het positieve resultaat over 2020 is gereserveerd voor het uitvoeren van de projectenplanning. Daardoor blijft de algemene reserve gelijk op € 1.3 miljoen. Uit de prognose voor 2021 blijkt dat een klein voordelig resultaat wordt verwacht.

Op basis van een risico-inventarisatie is de benodigde omvang van het weerstandsvermogen bepaald op € 1.288.000. Het werkelijke weerstandsvermogen voldoet aan deze norm.

Besluit begroting en verantwoording

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de wettelijke eisen vastgelegd voor de opzet en inhoud van de begroting en jaarrekening. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van de begroting 2018. De ontwerpbegroting 2023 van de FUMO is opgezet conform de voorschriften van de vernieuwde BBV.

2. Ontwikkelingen

2.1 Externe ontwikkelingen

Implementatie Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023 is nog niet definitief. Dit kwam al aan de orde in hoofdstuk 1. Steeds duidelijker is geworden dat een goede invoering van het nieuwe stelsel draait om samenwerking tussen overheden in de keten, anders werken en nieuwe afspraken daarover maken. Daar wordt hard aan gewerkt in het kader van De Fryske Aanpak en door de VTH-werkgroep Omgevingswet. In laatstgenoemde groep houdt zich onder meer bezig met de veranderingen in bevoegdheden en het takenpakket van deelnemers. Deze veranderingen leiden ook tot wijzigingen/ verschuivingen in het takenpakket dat deelnemers bij de FUMO onderbrengen. Voor de deelnemers is relevant hoe de taakverdeling tussen hen en de FUMO wordt. Deze veranderingen werken structureel door in de begrotingen van de FUMO.

De begroting is -naast verschuivingen in takenpakket- afhankelijk van de keuzes die bevoegde gezagen nog hebben te maken. Keuzes in onder andere:

- de mate waarin bevoegde gezagen de bestuurlijke afwegingsruimte die de Omgevingswet biedt daadwerkelijk gaan gebruiken en doorvoeren in de VTH-uitvoering;
- de wijze waarop bevoegde gezagen de Omgevingswet al dan niet inzetten om zaken anders en beter in te richten binnen het fysieke domein;
- de producten en diensten die bevoegde gezagen vervolgens van de FUMO (aanvullend) wenst/ naast het basistakenpakket.

Het toegekende budget voor implementatie van de Omgevingswet had betrekking op de periode 2019 - 2021 en was alleen bestemd voor interne voorbereidingen (zie begroting 2019). Nu is de richting op verzoek van de deelnemers meer naar een gezamenlijke aanpak waarbij in samenwerking met deelnemers wordt gewerkt. Daarnaast loopt de implementatie van de Omgevingswet door na 2022. Hiervoor is zoals staat aangegeven in de Kadenota een aanvullend budget nodig van € 75.000 voor de jaren 2023 en 2024 (tijdelijk). Deze kosten zijn o.a. nodig voor de projectleider en verdere implementatie binnen de FUMO en als geschreven waar nodig in afstemming met de deelnemers.

Ondermijning en boa-coördinatie

Ondermijning is één van de prioritaire thema's in de Friese omgevingsanalyse. Uit informatie van de Strategische Milieukamer[4] blijkt dat in circa de helft van de zaken die daar worden besproken omgevingsdiensten ketenpartner zijn. Samenwerking en informatie-uitwisseling tussen politie/OM, landelijke inspectiediensten, gemeenten, provincies, waterschappen en omgevingsdiensten is noodzakelijk. De omgevingsdiensten hebben daartoe sinds enige tijd een vertegenwoordiger in de Landelijke Milieukamer, namelijk de boa-coördinator van de FUMO. Daarnaast zal er door het RIEC

[4] In de Strategische Milieukamer hebben zitting: het OM (Functioneel parket), de Inspecteurs-generaal van de ILT, NVWA en de Inspectie SZW, de Nationale Politie en een vertegenwoordiging van de omgevingsdiensten en/of het bestuurlijk bevoegd gezag. De landelijke prioriteiten voor de strafrechtelijke milieuhandhaving en de afstemming van de strafrechtelijke handhaving op de bestuurlijke handhaving worden voorbereid door de strategische milieukamer. Bij deze laatste afstemming gaat het om de voor het straf- en bestuursrecht gemeenschappelijke prioriteiten. De prioriteiten worden vastgesteld op basis van risicoanalyses zoals het nationale dreigingsbeeld en criminaliteitsbeeld milieu en elementen uit regionale handhavingsprogramma's.

een impactanalyse in 2022 worden gemaakt van de FUMO om de risico's die wij lopen inzake ondermijning in kaart te brengen. Bewustwording en preventie zal de nodige aandacht vragen binnen de FUMO de komende jaren.

De boa-coördinator is voor een periode van drie jaar bij de FUMO ondergebracht (2020 t/m 2022). In het najaar van 2022 wordt de functionele Boa-structuur, waaronder de boa-coördinator, geëvalueerd. De bevindingen uit de evaluatie zullen worden betrokken bij een besluit over de voortzetting van de boa-coördinatie, al dan niet in aangepast vorm. In de ontwerpbegroting 2023 is vooralsnog deze taak wel opgenomen.

BRIKS-taken en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Voor de gemeenten Terschelling en Harlingen en de Provincie Fryslân voert de FUMO BRIKS-taken uit tot 1.1.2022. De gemeente Terschelling heeft eind 2021 laten weten dat met ingang van 2022 deze taak niet meer bij de FUMO wordt ondergebracht. De Omgevingswet raakt echter ook de uitvoering van de BRIKS-taken van de provincie. De FUMO gaat met de provincie in 2022/2023 de impact van deze wet in beeld brengen en op basis daarvan scenario's uitwerken hoe de werkzaamheden op een passende schaal- en kwaliteitsniveau uitgevoerd kunnen worden.

Externe veiligheid

Eind 2020 is de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV)-subsidie beëindigd waaruit taken op gebied van externe veiligheid (EV) werden bekostigd. Het Rijk heeft sindsdien het subsidiebedrag toegevoegd aan het gemeentefonds. In overleg met alle deelnemers is er voor gekozen om vanaf 2021 in de FUMO begroting 2 fte op te nemen voor de uitvoering van EV-taken.

In de ontwerpbegroting 2023 is eveneens nog 2 fte opgenomen. Vanuit gemeenten en de provincie blijkt de vraag naar EV-advies af te nemen. Uit de realisatie in 2021 blijkt dat dit iets meer dan de helft is. Zet deze daling door, dan zal op termijn niet meer voldaan kunnen worden aan de kwaliteitseisen die aan het deskundigheidsgebied externe veiligheid worden gesteld.

Versterking VTH-stelsel

De FUMO is de omgevingsdienst in Fryslân en maakt deel uit van het landelijke stelsel van 29 omgevingsdiensten. Het huidige stelsel is vanaf 2013 opgebouwd en in 2016 wettelijk vastgelegd. Nu het stelsel enkele jaren van kracht is, wordt beter zichtbaar wat wel en niet werkt. Dit blijkt onder meer uit de evaluatieonderzoeken die periodiek in opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat worden uitgevoerd[5].

In maart '21 heeft de commissie Aartsen hierover een rapport uitgebracht. De belangrijkste conclusie is dat het huidige stelsel nog behoorlijk wat tekortkomingen kent waarbij met name de rol van de omgevingsdiensten nog onvoldoende uit de verf komt. Schaalgrootte, gebrek aan middelen en het ontbreken van een uniform takenpakket en mandaat spelen hierbij een rol. In Fryslân hebben we hier overigens al de nodige stappen gezet vooral door het vaststellen van een gezamenlijk Fryslân breed VTH-beleid. Ook zijn we ver gevorderd in Fryslân om één uniform mandaat te bewerkstelligen. Een uniform mandaat bevordert de slagvaardigheid van ons optreden. De uitvoering van de adviezen van de cie van Aartsen kan gevolgen hebben voor de FUMO en de deelnemers zoals bijvoorbeeld de financiering.

[5] Zie: Evaluatie Wet VTH - 2017 en Evaluatie Wet VTH - 2019

2.2 Doorontwikkeling

Blijven ontwikkelen

Het meerjarig ontwikkelprogramma FUMO 2.0 wordt (naar verwachting) in 2022 afgerond. In het afgelopen jaar heeft het algemeen bestuur besluiten genomen over o.a. de nieuwe sturings- en financieringssystematiek en de governance binnen de FUMO. Voor deze onderwerpen geldt dat het effect daarvan pas zichtbaar wordt na bestuurlijke besluitvorming. In 2022 en 2023 zijn dan ook diverse vervolgacties en deelprojecten in uitvoering, zodat de beoogde veranderingen ook geïmplementeerd en geborgd worden binnen de FUMO (d.w.z. de FUMO als organisatie én de FUMO als gemeenschappelijk samenwerkingsverband).

Dit betekent niet dat de ontwikkeling van de FUMO stopt. Ook in 2023 zijn uren nodig om de doorontwikkeling van de FUMO mogelijk te maken. Elke organisatie dient zich aan te passen aan (wettelijke) ontwikkelingen, dus ook de FUMO. In de begroting zijn hiervoor beperkt middelen opgenomen. De focus binnen de FUMO richt zich primair op de realisatie van de uitvoering van taken voor de deelnemers. Deze is geconcretiseerd in de productiviteitsnorm van 1.360 uur per fte. De beschikbare capaciteit vanuit de primaire afdelingen voor ontwikkeling is hierdoor beperkt. Jaarlijks kiest het dagelijks bestuur binnen de beschikbare middelen welke projecten uitgevoerd kunnen worden.

Speerpunten 2023

Voor de doorontwikkeling binnen de FUMO zal in eerste instantie een beroep worden gedaan op de ontwikkelkracht binnen de eigen organisatie. Voor een deel is hiervoor deskundigheid en beperkte capaciteit beschikbaar binnen de afdeling Bedrijfsvoering. Daarnaast, zo leert de ervaring, is voor een goede implementatie de participatie van medewerkers uit de primaire processen nodig. Hun kennis en praktijkervaring is essentieel om tot voor de uitvoeringspraktijk werkbare afspraken/oplossingen te komen.

In 2023 zetten we de implementatie van de routekaart Leef en de Omgevingswet voort. Dit geldt ook voor de verdere verankering van het uitgangspunt van Zelfbewust Klantgericht (Customer Intimacy). Ook op het gebied van digitalisering en ICT-ontwikkelingen zullen we ons moeten ontwikkelen. De Omgevingswet vraagt al het nodige op dit gebied, maar ook op het gebied van informatievoorziening en sturing is nog veel efficiencywinst te behalen. Informatie gestuurd werken vergt systemen en applicaties die dit ondersteunen. In 2022 zal hiervoor een ICT-plan worden opgesteld. Dan zal ook duidelijk worden in hoeverre de huidige ICT-budgetten toereikend zijn voor de nodige investeringen op dit gebied.

De arbeidsmarkt is een groot probleem aan het worden. Er is schaarste aan goed gekwalificeerd personeel. Daardoor is er sprake van een overspannen arbeidsmarkt. Dit geldt niet alleen voor de FUMO maar doet zich op veel meer sectoren voor en ook andere Omgevingsdiensten hebben hiermee te maken. Binnen de huidige arbeidsmarkt waar schaarste heerst en arbeidskrachten in groten getale als zelfstandigen gaan werken is in deze begroting (en ook in die van 2024) de flexibele schil verhoogd van 15% naar 20%. Dit komt overeen met het gerealiseerde percentage in 2021. Daarnaast worden nog andere oplossingen gezocht zoals het samenwerken met andere omgevingsdiensten, het aanstellen en zelf opleiden van zij-instromers en jong talent. Dit vraagt inwerktijd en tijd voor begeleiding en heeft invloed op de productiviteitsnorm.

Als gevolg van de doorontwikkeling en de externe ontwikkelingen is het ontwikkelbudget verhoogd met € 200.000. Hiermee heeft de FUMO een budget om tijdig in te spelen op een aantal ontwikkelingen en om knelpunten te kunnen beheersen.

3. Programma’s

In dit hoofdstuk leest u per programma:
- wat we willen bereiken;
- wat we ervoor doen;
- welke indicatoren gelden; en
- welke kosten de uitvoering met zich meebrengt.

Voorheen volgde de indeling van de programma’s de opbouw van de organisatie. Met ingang van 2021 zijn de afdeling Toetsing en vergunningverlening en de afdeling Specialistisch advies samengevoegd. Ten opzichte van de begroting 2022 is er daarom nu sprake van drie programma’s in plaats van vier.

1. Vergunningverlening en specialistisch advies;
2. Toezicht en handhaving;
3. Bedrijfsvoering.

De collectieve taken zijn onderdeel van de uren van de programma’s Vergunningverlening en specialistisch advies en Toezicht en handhaving. In bijlage 8 is dit nader uitgewerkt.

De FUMO wil toe naar duidelijk geformuleerde en realistische doelstellingen. Hiervoor zijn kpi’s[6] nodig en een uitgangssituatie (het vaststellen van de nul situatie). In 2022 leggen we daarvoor de basis voor de primaire programma’s[7]. De komende jaren zullen we dit verder verfijnen. Het programma ‘Bedrijfsvoering’ wijkt af qua opzet en inhoud van de andere programma’s. In tegenstelling tot de andere twee programma’s komt dit programma namelijk niet terug in het jaarprogramma 2023. Zoals eerder aangegeven staat in het jaarprogramma voor de primaire programma’s wat we in 2023 gaan doen.

3.1 Programma Vergunningverlening en specialistisch advies

De afdeling Vergunningverlening en specialistisch advies voert o.a. toetsingswerkzaamheden uit en behandelt vergunningsaanvragen en meldingen op het gebied van milieu. Dit met in acht name van de geldende wet- en regelgeving en met oog voor de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven binnen die wet- en regelgeving. Zo leveren wij een bijdrage aan een duurzame en gezonde leefomgeving. Wij zijn een schakel in de keten en zoeken hierbij nadrukkelijk de samenwerking op met onze ketenpartners, zoals de Veiligheidsregio Fryslân en Wetterskip Fryslân.

Voor de provincie Fryslân verzorgt de FUMO ook de taken op het gebied van bouwen, reclame, inrit, kappen en slopen (BRIKS-taken).

De specialisten op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid en de juristen, ondersteunen de primaire afdelingen bij de uitvoering van hun taken. Daarnaast voeren zij als specialisten ook zelfstandige opdrachten uit voor de deelnemers in de vorm van een plustaak of incidentele opdracht. Zo leveren ze hun bijdrage aan een schone, gezonde, duurzame en veilige leef-

[6] Meting vindt op diverse manieren plaats, onder andere door inzet steekproef.

[7] De primaire programma’s zijn: programma Toetsing en vergunningverlening en specialistisch advies en Programma Toezicht en handhaving

en werkomgeving voor de inwoners van Fryslân. Voor een deel worden onze specialisten intern ingezet. De uren voor ondersteuning aan de primaire afdelingen maken onderdeel uit van het kengetal van de betreffende producten en diensten. De resterende uren worden ingezet voor de genoemde zelfstandige opdrachten.

Wat willen we bereiken

Programma Vergunningen	Beoogd resultaat		Doel 2023
Productie	95-105% van de werkprogramma's en aanvullende opdrachten gerealiseerd Percentage producten dat binnen het kengetal is gerealiseerd		95-105% 50%[8]
Tijdigheid	Verlenen van advies of vergunningen (Wabo/OW) binnen de afgesproken wettelijke termijn Totaal percentage dvo uren dat is geleverd		90% 90-100%
Kwaliteit	Percentage medewerkers dat voldoet aan kwaliteitscriteria % bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard, dan wel niet ontvankelijk.[9]		80% 90%

Productie en financiën		2022	2023
Productie	Producten in uren		
	Basistaken		
	- Reguliere uren	25.617	26.357
	- Algemene vragen	835	875
	- Uren maatwerk	5.307	5.405
	- Uren onvoorzien	1.784	1.961
	- Projecten	2.000	0
	Plustaken		
	- Afhandelen meldingen	1.734	1.734
	- Juridisch vergunningverlening	432	432
	- Administratieve ondersteuning	145	145
	- Externe veiligheid	1.803	1.902
	- Register externe veiligheid	174	174
	- EED	50	50
	- Juridisch toezicht	350	350
	- Shared Service	156	156

[8] De verwachting is dat er het nodige maatwerk zal ontstaan. Onduidelijk is nog welk effect de Omgevingswet op de realisatie van de kengetallen heeft.

[9] De afdeling is hierbij ook afhankelijk van doorlooptijden en kwaliteit van deelnemers

	- Specialistisch Advies Geluid	4.358	4.108
	- Specialistisch Advies Bodem	123	123
	- Specialistisch advies Lucht	75	75
	- Beleidsondersteuning	187	187
	- Overige adviezen/diverse	515	515
Financiële realisatie	Binnen budget	Ja Saldo: -	Ja Saldo: -
	- Lasten	5.868.482	5.255.006
	- Baten		
	o Reguliere bijdrage	5.232.414	4.757.649
	o Brikstaken	143.043	150.815
	o Incidentele opbrengsten	493.025	346.542

Toelichting

De uren zijn gebaseerd op de geprognotiseerde aantallen die in afstemming met de opdrachtgevers tot stand zijn gekomen. De belangrijkste producten in dit programma zijn de behandeling van diverse meldingen en het verstrekken van vergunningen. Voor 2023 is de verwachting dat de productie in het programma Vergunningen stabiel is ten opzichte van 2022, met enkele kleine wijzigingen op productniveau[10].

Wij zorgen voor uniformiteit in de vergunningverlening en handelen naar de vastgestelde kengetallen per product. Is maatwerk nodig dan informeren wij de deelnemer hier zo snel mogelijk over. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat de ondersteunende systemen op een voldoende niveau zijn gebracht, sprake is van een uniform mandaat en het accountmanagement goed is ingericht.

We volgen landelijke ontwikkelingen en vertalen die naar opgaven voor de specialismen binnen de afdeling. De inwerkingtreding van de Omgevingswet zal zorgen voor een extra te leveren dienst. In het proces om te komen tot omgevingsvisies en omgevingsplannen die rechtdoen aan de ruimtelijk kwaliteit, gezondheid en veiligheid draagt de afdeling hier aan bij door in opdracht van de individuele deelnemer over deze onderwerpen (o.a. bruidsschat) inhoudelijk en integraal te adviseren.

Formatie

De begrote formatie voor het programma Vergunningverlening en specialistisch advies bedraagt 54,7 fte.

[10] De effecten van het nieuwe Omgevingsstelsel die naar verwachting 1 januari 2023 in werking treedt zijn in deze verwachting niet opgenomen.

Taakgebied	VSPA
Inrichting gebonden basistaken	29,5
Niet inrichtingsgebonden basistaken	4,0
Plustaken provincie	8,5
Plustaken gemeente	7,6
Overige structurele taken	5,1
Brikstaken onverdeeld	*1,6*
Collectieve opdrachten incl ketentoezicht	*1,2*
Incidentele opdrachten onverdeeld	*2,3*
Totaal	**54,7**

Tabel 4 Begrote formatie programma vergunningverlening

3.2 Programma Toezicht en handhaving

De afdeling Toezicht en handhaving ziet toe op de naleving van de wet- en regelgeving betreffende Milieu, Water (Indirecte lozingen), Bouw, Ruimtelijke ordening, Provinciale milieuverordening, Zwemwater (Whvbz), Natuurwetgeving, Sloop in combinatie met asbest, Vuurwerk, Warmte/koude opslag, (industriële)Grondwateronttrekkingen, Kleine luchtvaart, Ontgrondingen, Besluit bodemkwaliteit en Bodemsanering. Vanuit dat toezicht geven we adviezen aan de opdrachtgevers over het initiëren van toezicht & handhaving en het uitvoeren hiervan. Hierbij hebben we als doel het naleefgedrag te bevorderen teneinde het realiseren van een duurzame en gezonde leefomgeving. Preventief toezicht op (bedrijfsmatige) activiteiten is hier een onderdeel van. We handelen hierbij transparant, eenduidig en oplossingsgericht.

Wat willen we bereiken

De insteek voor ons werk is eenvoudig: we willen uitvoeren wat we hebben afgesproken!
Dat betekent dat we normconform gedrag willen realiseren door te werken met risicoanalyses en toezichtplannen voor individuele activiteiten of branches. Dit is overeenkomstig het jaarprogramma voor de basistaken dat is opgesteld op basis van het VTH-beleid Fryslân. Dit houdt ook in dat meldingen en klachten adequaat worden afgehandeld, de piketregeling wordt onderhouden en de landelijke handhavingsstrategie (overeenkomstig het VTH-beleid Fryslân) wordt aangehouden bij bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhavingszaken. We zijn transparant en eenduidig in de uitvoering van onze taken en de borging daarvan in werkprocessen. Onze insteek is resultaatgericht waarbij ook aandacht is voor de trends, ontwikkelingen en innovaties, zodat we voldoende geëquipeerd zijn om bedrijven te adviseren en/of aan te spreken. Uiteraard werken we hierbij samen met onze (keten)partners.

Programma Toezicht en handhaving	Beoogd resultaat		Doel 2023
Productie	95-105% van de werkprogramma's en aanvullende opdrachten gerealiseerd		95-105%
Tijdigheid	- Na controle binnen twee weken advies/brief uit		95%

	- Binnen 2 weken na hersteltermijn wordt hercontrole uitgevoerd[11]		50%
Kwaliteit	- FUMO voldoet aan kwaliteitscriteria - Collegiale toets - Uitvoering m.b.v. digitale checklists		90% 75% 80%

Productie en financiën		2022	2023
Productie	Producten en diensten in uren:		
	Inrichting gebonden basistaken		
	- Reguliere controles	15.791	15.778
	- Hercontroles	5.810	5.824
	- Klachten	1.579	1.578
	- Informatieverzoeken	790	789
	- Onvoorzien (meer controles dan begroot)	1.878	4.577
	- Maatwerk (geen regulier product)	4.231	4.244
	Niet inrichtinggebonden basistaken	20.449	21.629
	Handhaving (2de hercontrole + advies)	4.080	4.080
	Plustaken	2.976	3.026
Financiële realisatie	Binnen budget	Ja Saldo: -	Ja Saldo: -
	- Lasten	4.436.962	4.911.160
	- Baten		
	o Reguliere bijdrage	4.129.577	4.413.809
	o Brikstaken	143.043	150.815
	o Incidentele opbrengsten	164.342	346.542

Toelichting op de tabellen

De belangrijkste producten in dit programma zijn het uitvoeren van niet inrichtinggebonden basistaken en het uitvoeren van reguliere controles bij inrichtingen. Onder niet inrichtinggebonden taken vallen het behandelen van meldingen asbest en Besluit bodemkwaliteit (Bbk) alsmede het toezicht hierop. De uren voor de taken op het gebied van asbest en Bbk zijn gebaseerd op de geprognotiseerde aantallen die in afstemming met de opdrachtgevers tot stand zijn gekomen. Voor 2023 is de verwachting dat de productie (in aantallen) in het programma Toezicht en handhaving in lijn zal liggen met 2022. Voor de inrichtinggebonden taken wordt gewerkt met brancheplannen en aspectcontroles.

Wij zorgen voor uniformiteit in en handelen naar de vastgestelde kengetallen per product. Is maatwerk nodig dan informeren wij de deelnemer hier zo snel mogelijk over.

Formatie

De begrote formatie voor de afdeling toezicht en handhaving bedraagt 58,6 fte

[11] Deze KPI geldt alleen voor het uitvoeren van toezicht waarbij de FUMO mandaat heeft de brief te versturen.

Taakgebied	Toezicht en handhaving
Inrichting gebonden basistaken	20,0
Niet inrichtingsgebonden basistaken	14,9
Plustaken provincie	14,1
Plustaken gemeente	2,1
Overige structurele taken	7,6
Brikstaken onverdeeld	*0,4*
Collectieve opdrachten incl ketentoezicht	*4,9*
Incidentele opdrachten onverdeeld	*2,3*
Totaal	**58,6**

Tabel 5: Begrote formatie TH

3.3 Programma Bedrijfsvoering (incl. management)

De afdeling Bedrijfsvoering verzorgt alle activiteiten die het primair proces van de FUMO zo effectief en efficiënt mogelijk laten verlopen. De ondersteuning van de afdeling heeft betrekking op de volgende domeinen: personeel & organisatie, financiën & control, informatie, automatisering & archief; facilitaire zaken, communicatie, secretariaat & frontoffice en beleidsondersteuning & advies.

Wat willen we bereiken

De FUMO is een zichtbare en aantrekkelijke werkgever

- We vervolgen de uitvoering van het P&O koersplan
- Het opgestelde Strategisch Personeelsplan (SPP) geeft richting aan de juiste instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers
- We actualiseren samen met andere omgevingsdiensten en samen met deelnemers onze arbeidsmarktbenadering. Dit kan o.a. resulteren in een trainee-programma om young professionals aan onze organisatie te binden of in het gezamenlijk opleiden van zij-instromers. Ook het verbeteren van de arbeidsmarktcommunicatie maakt hier onderdeel van uit
- Alle leidinggevenden werken volgens een leiderschapsvisie en volgen een MD-programma
- We geven uitvoering aan de visie op werkgevers- en werknemerschap

Informatie om ons werk goed te kunnen doen is eenvoudig digitaal bereikbaar

- We vervolgen het traject om het zaaksysteem Leef beter te laten functioneren, door data-optimalisatie, optimalisatie van functionaliteit en training van medewerkers.
- Voor de opslag van niet-zaakgerichte documenten is een nieuw Document Management Systeem (DSM) beschikbaar.
- Informatie die voor ons werk nodig is, maar aanwezig is bij deelnemers of ketenpartners is digitaal beschikbaar via een goed werkende portal

De FUMO is financieel in control, deelnemers komen niet voor verrassingen te staan

- We gaan werken met Business Intelligence voor actuele en betrouwbare stuurinformatie
- Concern control is belegd in de organisatie

- We voeren kwaliteitsaudits uit om te beoordelen of rollen en werkprocessen goed zijn verankerd en wat we beter kunnen doen

De organisatie en haar processen zijn efficiënt ingericht en afgestemd op geldende wet- en regelgeving

- De functie van CISO (Chief Information Security Officer) is belegd waardoor informatieveiligheid en privacy nog beter zijn geborgd
- Processen zijn Lean en volgens de Omgevingswet ingericht en hebben blijvende aandacht van proces-eigenaren

De FUMO heeft een positief imago bij haar deelnemers en komt positief in het nieuws

- Accountteams zorgen voor goede relaties met onze deelnemers (Customer Intimacy)
- Een social mediaplan zal worden ontwikkeld, waarbij voortdurend wordt gemonitord en gestuurd op hoe de FUMO in het nieuws en social media naar voren komt

Kosten en Formatie

De begrote formatie voor Bedrijfsvoering bedraagt 23,7 fte, dit is exclusief 1,5 fte flexibele schil. Naast de formatie voor bedrijfsvoering is 11 fte begroot voor de managementstructuur. Deze bestaat uit één secretaris/ directeur, drie afdelingshoofden en zeven teamleiders.

De formatie is als volgt opgebouwd:

Deelgebied	FTE
Personeel (P)	3,00
Informatievoorziening (I)	6,88
Organisatie (O)	4,89
Financiën (F)	2,89
Administratieve organisatie (A)	3,19
Communicatie (C.)	1,89
Kwaliteit	1,00
Directeur	1,00
Afdelingshoofden	3,00
Teamleiders	7,00
Totaal	**34,7**

Tabel 6: Begrote fte's Bedrijfsvoering per deelgebied

Programma Bedrijfsvoering	2023 Begroting	2022 Begroting
Lasten	7.100.295	6.399.078
Baten	-	-
- Reguliere bijdragen	7.100.295	6.399.078
	-	-
	-	-
Saldo	-	-

Tabel 7: Begrote kosten programma Bedrijfsvoering

4. De financiële begroting 2023

4.1 Uitgangspunten

Indexering

Voor de financiële begroting is, conform de kadernota, voor de loon- en prijsindexatie de verwachting van het Centraal Plan Bureau (CPB) gevolgd:

Omschrijving	Index/jaar
Jaar	2023
Indexering personeelskosten	2.2%
Periodieken	1% (3% in ca 30% van de gevallen)
Subtotaal personeelskosten	3.2%
Index materiële kosten	1.2%
Gewogen gemiddelde	2.9%

Tabel 8: Begrote indexeringen

De lasten in de begroting bestaan voor ca. 80% uit personeelskosten en voor 20% uit materiële kosten. Het gewogen gemiddelde bedraagt op basis hiervan 2.9%.

Kostennormering

In de reguliere begroting is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten.

- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1.360 uur, een percentage van 72,6% van de totale beschikbare uren per fte (1.872). Dit betreft de ‘declarabele’ uren, oftewel directe uren waarvoor in de begroting dekking is opgenomen.
- Als flexibele schil voor het primair proces wordt 20% aangehouden. Dit betreft de verhouding externe medewerkers ten opzichte van het totaal aantal medewerkers. De norm is in 2023 en 2024 tijdelijk verhoogd (was 15%) als gevolg van de krappe arbeidsmarkt.

Wijze van financieren

In de vergadering van het algemeen bestuur van 10 december 2020 is het voorstel voor een nieuw sturings- en financieringsmodel vastgesteld. De begroting van 2023 is, net als de begroting van 2022, op basis van dit model opgesteld. De belangrijkste uitgangspunten van dit model zijn:

Taakgebied	Omschrijving financieringswijze
Inrichting gebonden basistaken - regulering	• In samenspraak met de deelnemers wordt per product uit de PDC een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten producten • Het aantal verwachte producten x het kengetal = aantal begrote uren • In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor informatieverstrekking, maatwerk en onvoorzien. • Het totaal aantal uren x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage

Inrichting gebonden basistaken - Toezicht	• Het aantal inrichtingen x kengetal x frequentie = aantal basistaakuren • In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor onvoorzien, maatwerk en indien gewenst een hoger ambitieniveau. • Aantal basistaakuren x integrale uurtarief = deelnemersbijdrage voor inrichtinggebonden basistaken;
Niet-inrichting gebonden basistaken besluit VTH	• Voor meldingen sloop/asbest en Bbk wordt in samenspraak met de deelnemers per product een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten ingediende meldingen. Het aantal verwachte producten x het kengetal x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. • Voor toezicht sloop/asbest en Bbk: het aantal meldingen x kengetal x frequentie = aantal toezichtsuren Bbk en asbest/sloop. Dit maal het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. • Voor handhaving wordt uitgegaan van dezelfde aantallen als in de begroting van 2022.
Externe Veiligheid (plustaken)	• Voor de uitvoering van deze taak zijn 2 fte opgenomen • De uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over alle deelnemers.
BOA-coördinatie	• Conform besluitvorming in het bestuurlijke VTH-overleg is 700 uur opgenomen in voorliggende begroting; • De uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers en opgenomen onder de collectieve taken.
Ketentoezicht	• Voor ketentoezicht zijn 4 fte opgenomen. • De uren zijn naar rato van de verhouding reguliere toezicht uren verdeeld over de deelnemers.
Omgevingswet	• Het budget dat beschikbaar is gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet wordt vertaald naar een bijdrage per deelnemer op basis van de verhouding in de bijdrage van de basistaken.
Collectieve taken	• Voor collectieve taken is 2.150 uur opgenomen. Dit is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. • Deze uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers.
Plustaken	• De omvang en samenstelling van de plustaken is in samenspraak met de deelnemers tot stand gekomen; • Per plustaak is vervolgens de tariefgroep bepaald. Het aantal uren per type plustaak vermenigvuldigd met het geldende tarief, leidt tot de deelnemersbijdrage voor de plustaken.

Tabel 9: Gehanteerde berekeningswijzen

4.2 Overzicht van baten en lasten

Het totaaloverzicht van de reguliere baten en lasten is hieronder in vergelijking met 2022 weergegeven.

(Bedragen x € 1000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil	
Lasten				
Personeelskosten	14.019	14.301	282	2,0%
Overige personeelskosten	880	880	0	0,0%
Kapitaallasten	85	85	0	0,0%
Wagenpark	165	167	2	1,2%
Huisvesting	671	680	9	1,3%
Administratie	54	55	1	1,9%
ICT	423	428	5	1,2%
Overige kosten	182	245	63	34,6%
Onvoorzien	100	100	0	0,0%
Ontwikkelkosten	51	251	200	392,2%
Implementatie omgevingswet	75	75	0	0,0%
Totale lasten	**16.705**	**17.267**	**562**	3,4%
Baten				
Baten uit extra opdrachten	657	693	36	5,5%
Deelnemersbijdrage	16.048	16.574	526	3,3%
Totale baten	**16.705**	**17.267**	**562**	**3,4%**
Saldo baten en lasten	***0***	***0***	***0***	

Tabel 10: Reguliere begroting

Toelichting op de financiële begroting

De totale omvang van de reguliere begroting 2023 is met € 562.000 gestegen ten opzichte van 2022. Hierin zijn de volgende effecten opgenomen:

- Autonome ontwikkelingen zoals CAO verhogingen en Indexeringen: € 355.000
- Terugtrekken BRIKS-taken door gemeente Terschelling: € 370.000 -/-
- Verhoging uren inbreng deelnemers € 145.000
- Verhogen ontwikkelbudget: € 200.000
- Verhogen flexibele schil van 15% naar 20%: € 175.000
- Verhogen kosten abonnementen: € 57.000
- Totaal € 562.000

In bijlage I wordt de deelnemersbijdrage en de mutatie hiervan nader gespecificeerd. Hieronder worden de verschillende begrotingsposten toegelicht.

Lasten

Personeelskosten

Hieronder is een specificatie van de personeelskosten opgenomen.

(Bedragen x € 1000)	Begroting 202	Begroting 202	Verschil	
Personeelskosten				
Personeelskosten primair proces	9.982	10.138	156	1,6%
Personeelskosten management	1.163	1.265	102	8,8%
Personeelskosten bedrijfsvoering	2.063	2.072	9	0,4%
DVO Provincie	692	705	13	1,9%
DVO Leeuwarden	92	93	1	1,2%
Detachering Wetterskip	28	28	-	0,0%
Totaal personeelskosten	**14.019**	**14.301**	**282**	2,0

Tabel 11: Specificatie personeelskosten

Personeelskosten primair proces

De personeelskosten primair proces bestaan uit salariskosten en kosten van inhuur. De kosten stijgen ten opzichte van 2022. De volgende factoren spelen een rol in de totstandkoming van de begrote kosten.

- Verhoging van de flexibele schil van 15% naar 20%. Het effect hiervan is ca € 175.000.
- Het begrote aantal fte in het primaire proces is gedaald met ca 2.5 fte. Dit komt vooral doordat gemeente Terschelling de BRIKS-taken teruggenomen heeft.
- Conform de kadernota is rekening gehouden met 2,2% indexering. Dit heeft vooral betrekking op de verwachte CAO ontwikkeling. Daarnaast wordt rekening gehouden met 1% voor periodieke loonstijging.
- Autonome ontwikkelingen. Een stijging van het aantal basistaakbedrijven met ongeveer 17 bedrijven.
- Enkele deelnemers hebben de uren in de DVO verhoogd.

Personeelskosten management en bedrijfsvoering

De loonkosten bedrijfsvoering bestaan uit salariskosten en kosten van inhuur. De kosten stijgen als gevolg van indexeringen.

DVO provincie en Leeuwarden

De kosten van de DVO's met de provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden zijn geïndexeerd. Ook is rekening gehouden met meerkosten in de DVO van de provincie Fryslân op basis van de werkelijke cijfers van 2020 en 2021.

Overige personeelskosten

Onder de overige personeelskosten vallen onder meer de kosten voor opleiding en vorming, kosten voor secundaire arbeidsvoorwaarden en reis- en verblijfkosten. Deze kosten zijn grotendeels een afgeleide van de loonsom en in de overige gevallen geïndexeerd ten opzichte van 2022.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan in principe uit afschrijvingskosten en financieringskosten (rente). De kapitaallasten blijven naar verwachting gelijk aan de begroting van 2022.

Bedrijfskosten
Op de volgende kosten zijn alleen indexeringen toegepast

- Wagenpark
- Huisvesting
- Administratie
- ICT

De overige kosten zijn verhoogd als gevolg van een stijging van de abonnementskosten. Deze stijging is het gevolg van een verhoging van de kosten van de bijdrage aan de koepelorganisatie Omgevingsdienst.nl. Ook zijn hier de abonnementskosten voor NAZCA (bodeminformatiesysteem) opgenomen. Deze werden voorheen separaat doorbelast aan de deelnemers en daarom aan zowel de baten- als lastenkant niet begroot. Vanaf 2023 worden deze kosten opgenomen in de begroting, om zo de administratieve last van separate facturatie te verminderen.

Onvoorzien
Voor onvoorziene uitgaven is de post onvoorzien opgenomen. Deze is niet gewijzigd ten opzichte van 2022.

Budget voor ontwikkelkosten
Het budget voor ontwikkelkosten is verhoogd met € 200.000, conform de Kadernota.

Implementatie Omgevingswet
Voor de implementatie van de Omgevingswet is € 75.000 opgenomen, conform de Kadernota.

Baten

Bijdragen uit extra opdrachten
Vanaf 2019 wordt in het meerjarenperspectief jaarlijks rekening gehouden met opbrengsten uit incidentele opdrachten. De afgelopen jaren is gebleken dat buiten de afspraken in de dienstverleningsovereenkomsten extra baten uit incidentele opdrachten worden verkregen. De verwachte inkomsten uit extra opdrachten zijn geïndexeerd ten opzichte van vorig jaar.

Deelnemersbijdrage
De deelnemersbijdrage voor de reguliere begroting stijgt met € 562.000. Door het vervallen van de bijdrage voor de transitiebegroting daalt de deelnemersbijdrage met € 62.000. De deelnemersbijdragen bestaan uit de volgende bijdragen:

- Basistaken (inrichting gebonden en niet-inrichting gebonden)
- Eventuele plustaken
- Collectieve taken
- Implementatie van de Omgevingswet
- Bijdrage abonnementskosten NAZCA

De bijdrage voor de inrichting gebonden basistaken op het gebied van toezicht is afhankelijk van het aantal inrichtingen. In bijlage 1 is een specificatie per deelnemer opgenomen. In onderstaande tabel is het aantal inrichtingen per categorie opgenomen. Het totaal aantal inrichtingen is licht gestegen

Categorie	Aantal inrichtingen 2022	Aantal inrichtingen 2023
Categorie B	2.701	2.704
Categorie C	757	774
Categorie IPPC	107	106
Vml Provinciale B	0	0
Vml Provinciale C	0	0
Provinciaal	58	56
Totaal	**3.623**	**3.640**

Tabel 12: Aantal begrote (basistaak)inrichtingen per type 2022-2023

De bijdrage voor de plustaken (aanvullende taken) wordt bepaald op basis van de afgesproken uren. In onderstaande tabel is een specificatie van de plusuren per deelnemer opgenomen.

Deelnemer	Plusuren 2022	Plusuren 2023
Achtkarspelen	397	399
Ameland	257	257
Dantumadiel	345	347
De Fryske Marren	581	585
Harlingen	1.687	1.690
Heerenveen	578	586
Leeuwarden	2.772	2.782
Noard-East Fryslân	1.536	1.539
Ooststellingwerf	127	130
Opsterland	89	91
Schiermonnikoog	88	90
Smallingerland	1.108	1.138
Súdwest-Fryslân	369	412
Terschelling	6.181	511
Tytsjerksteradiel	627	628
Vlieland	374	374
Waadhoeke	1.532	1.535
Weststellingwerf	106	108
Provincie Fryslân	31.498	30.644
Totaal	**50.252**	**43.845**

Tabel 13: Overzicht plusuren 2022 – 2023

Het aantal begrote plusuren in 2023 is gedaald ten opzichte van 2022. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van het terugnemen van de BRIKS-taken door gemeente Terschelling.

Collectieve taken

In de begroting 2023 zijn 2.150 uren opgenomen voor de uitvoering van collectieve taken. De nadere uitwerking van de ‘collectieve uren’ is onderdeel van het jaarprogramma uitvoering VTH-taken van de FUMO.

FUMO 2.0

Naar verwachting wordt het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 in 2022 afgerond. Het hiervoor vastgestelde budget was opgenomen in de transitiebegroting. Er worden geen extra financiële effecten voor 2023 verwacht voor dit programma.

Integraal uurtarief en gedifferentieerde tarieven

Het integrale uurtarief voor basistaken bedraagt voor 2023 € 110,90. Dit is een stijging ten opzichte van 2022 van 5,5%. Deze stijging is het gevolg van de effecten beschreven aan het begin van paragraaf 4.2.

Voor aanvullende taken worden gedifferentieerde tarieven gehanteerd conform het besluit van het algemeen bestuur op 29 juni 2015. Deze tarieven zijn in 2023 als volgt:

Omschrijving	Uitvoering	Tarief
Tariefgroep 1	Schaal 6-7	€ 88,00
Tariefgroep 2	Schaal 8-9	€ 99,00
Tariefgroep 3	Schaal 10	€ 115,00
Tariefgroep 4	Schaal 11	€ 126,0

Tabel 14: Tariefstelling plustaken

4.3 Financieel meerjarenperspectief

Hieronder is het financieel meerjarenperspectief opgenomen van de reguliere begroting.

Meerjarenperspectief reguliere begroting (Bedragen x € 1000)	2022	Mutatie	2023	Mutatie	2024	Mutatie	2025	2026	2027
Lasten									
Personeelskosten	14.019	282	14.301	0	14.301	-175	14.126	14.126	14.126
Overige personeelskosten	880	0	880	0	880	0	880	880	880
Kapitaallasten	85	0	85	0	85	0	85	85	85
Wagenpark	165	2	167	0	167	0	167	167	167
Huisvesting	671	9	680	0	680	0	680	680	680
Administratie	54	1	55	0	55	0	55	55	55
ICT	423	5	428	0	428	0	428	428	428
Overige kosten	182	63	245	0	245	0	245	245	245
Onvoorzien	100	0	100	0	100	0	100	100	100
Ontwikkelkosten	51	200	251	0	251	0	251	251	251
Implementatie omgevingswet	75	0	75	0	75	-75	0	0	0
Totale lasten excl indexering	16.705	562	17.267	0	17.267	-250	17.017	17.017	17.017
Indexering	0	0	0	501	501	493	994	1.488	1.981
Totale lasten incl indexering	**16.705**	**562**	**17.267**	**501**	**17.768**	**243**	**18.011**	**18.505**	**18.998**
Baten									
Baten uit extra opdrachten excl indexering	657	36	693	0	693	0	693	693	693
Deelnemersbijdrage excl indexering	16.048	526	16.574	0	16.574	-250	16.324	16.324	16.324
Indexering	0		0	501	501	493	994	1.488	1.981
Totale baten	**16.705**	**562**	**17.267**	**501**	**17.768**	**243**	**18.011**	**18.505**	**18.998**
Saldo baten en lasten reguliere begroting	**0**		**0**		**0**		**0**	**0**	**0**

Tabel 15: Financieel meerjarenperspectief

Met de gehanteerde uitgangspunten en het afzonderlijk opnemen van de tijdelijke extra kosten in een aparte transitiebegroting vertonen de kosten en deelnemersbijdragen in het meerjarenperspectief 2023-2027 een stabiel beeld.

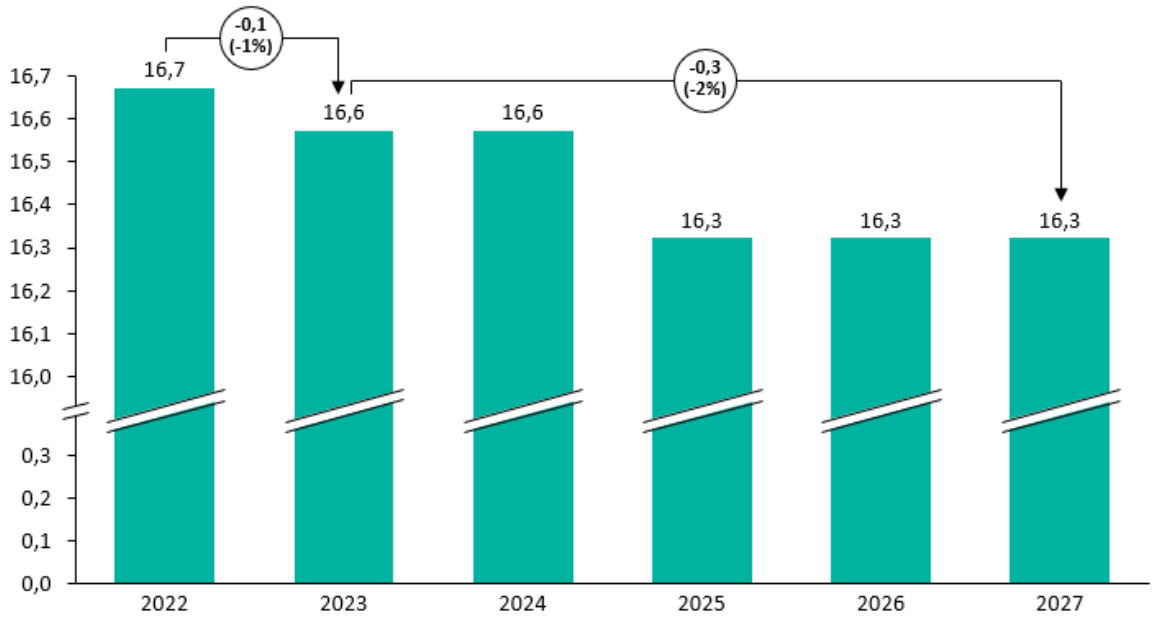
In onderstaande tabel is het meerjarenperspectief van de deelnemersbijdrage opgenomen, waarbij de transitiebegroting alleen nog voor het jaar 2022 geldt

Meerjarenperspectief incl transitiebegroting	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Deelnemersbijdrage excl indexering	16.048	16.574	16.574	16.324	16.324	16.324
Bijdrage transitiebegroting	625	-	-	-	-	-
Totale deelnemersbijdrage	**16.673**	**16.574**	**16.574**	**16.324**	**16.324**	**16.324**

Tabel 16: Verwachte ontwikkeling deelnemersbijdrage

Hierbij wordt opgemerkt dat het lastig is om te voorspellen wat de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage zal worden. Gezien het feit dat de taken van de FUMO sterk afhankelijk zijn van overheidsbeleid, kunnen als gevolg hiervan wijzigingen optreden die impact hebben op de FUMO. Hierbij kan gedacht worden aan de impact van de Omgevingswet, maar ook van het beleid rondom ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen) en de aanbevelingen van de commissie van Aartsen

In ieder geval is helder dat de huidige bijdrage in de transitiebegroting vanaf 2023 is vervallen. Daarnaast vervallen vanaf 2025 de kosten als gevolg van het verhogen van de flexibele schil. In Figuur 1 is de verwachte ontwikkeling van de totale deelnemersbijdrage (regulier + transitie) weergegeven. Dit betreft de ontwikkeling exclusief indexeringen.

Figuur 1: Verwachte ontwikkeling deelnemersbijdrage 2022-2027 (bedragen x € 1 mln.)

4.4 Geprognosticeerde balans en toelichting

Activa	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vaste activa					
Financieel vast actief	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Materiele vaste activa	574.876	488.397	401.917	315.438	248.959
Vlottende activa					
Overige vorderingen en overlopende activa	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Liquide middelen	3.967.624	4.054.103	4.140.583	4.227.062	4.293.541
Totaal activa	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000
Eigen vermogen	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Vreemd vermogen					
Lening	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Vlottende passiva					
Crediteuren en overlopende passiva	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal passiva	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000

Tabel 17: Geprognosticeerde balans

In de geprognosticeerde balans is rekening gehouden met de volgende punten:

- Afschrijvingen conform begroting en beperkte investeringen in de periode 2023 – 2026.
- Het eigen vermogen blijft ongewijzigd qua omvang die benodigd is conform de risicoanalyse;
- In 2017 is voor de vooruitbetaalde uitgaven een lening aangetrokken. Deze lening is in 2020 voortgezet met een looptijd van 3 jaren, waarbij de hoofdsom met € 0.5 mln. is verhoogd. In paragraaf 5.3 wordt hier nader op ingegaan.

5. Paragrafen

5.1 Paragraaf bedrijfsvoering

Verwezen wordt naar het programma bedrijfsvoering en de toelichting daarop.

5.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In de paragraaf weerstandsvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Hiervoor is de algemene reserve en de post onvoorzien beschikbaar. Als blijkt dat deze capaciteit niet voldoende is om de gekwantificeerde risico's die zich kunnen voordoen te dekken dan is de FUMO aangewezen op een extra bijdrage van de deelnemers.

Bepalingen in de Gemeenschappelijke Regeling FUMO
In artikel 29 van de GR FUMO zijn bepalingen opgenomen over de vorming van een weerstandsvermogen. Een batig rekeningsaldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen, dat ten hoogste 10% van de jaaromzet bedraagt. Voor zover het batig saldo van enig jaar leidt tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het meerdere uitgekeerd naar rato van de bijdragen van de deelnemers. Een nadelig rekeningsaldo in enig jaar wordt ten laste gebracht van de deelnemers naar rato van hun bijdragen voor zover het niet geheel of gedeeltelijk ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht.

Nota weerstandsvermogen
In de visie van de FUMO is aangegeven dat de FUMO een stabiele en heldere begroting moet krijgen. Onderdeel daarvan is dat fluctuaties en risico's door de FUMO zelf kunnen worden opgevangen. Hiervoor is een weerstandsvermogen nodig.

Begin 2018 is een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement met een geactualiseerde risico-inventarisatie opgesteld waarin de uitgangspunten voor het bepalen van de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen zijn aangegeven. In de bestuursconferentie van 25 januari 2018 is ingestemd (richting gegeven) met het vormen van een weerstandsvermogen waarbij is afgesproken het vereiste weerstandsvermogen in drie jaar op te bouwen. Uit de risico-inventarisatie (zie bijlage 5) blijkt dat de FUMO een weerstandsvermogen nodig heeft van € 1.288.000.

Kengetallen
In de verslaggevingsvoorschriften (het BBV) is aangegeven dat enkele kengetallen moeten worden opgenomen in de begroting (en jaarstukken).

	2023	2024	2025	2026
Netto schuld quote	-4%	-5%	-5%	-5%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-4%	-5%	-5%	-5%
Solvabiliteitsratio	25%	25%	25%	25%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%
ontwikkeling EMU saldo	86.479	86.479	86.479	66.47

Tabel 18: Overzicht kengetallen

De netto schuldquote betreft de omvang van de schulden ten opzichte van de totale baten in de begroting. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen aan. Het EMU (Europese Monetaire Unie)-saldo, ook wel begrotingssaldo van de rijksoverheid en de decentrale overheden genoemd, is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven.

5.3 Paragraaf financiering

De FUMO is als Gemeenschappelijke Regeling op basis van de Wet FIDO verplicht om in de begroting en de jaarrekening een paragraaf financiering op te nemen. Daarin worden ontwikkelingen opgenomen over de kasgeldlimiet, de rente-risiconorm, de verwachte af- of toename van geldleningen of uitzettingen en het beleid ten aanzien van treasury.

De FUMO wordt gefinancierd doordat de bijdragen van deelnemers per kwartaal vooruit wordt betaald. Voor eventuele investeringen kunnen daarnaast leningen worden aangetrokken. Eind november 2020 is de in 2017 aangetrokken lening gecontinueerd. Ook is de hoofdsom verhoogd van € 2.5 miljoen naar € 3.0 miljoen. De lening betreft een zogenaamde roll over lening en heeft een looptijd van 3 jaar (tot eind november 2023). Van het bedrag van € 3,0 miljoen is gedurende deze looptijd een bedrag van € 500.000 niet aflosbaar. Omdat de rente variabel is en er momenteel sprake is van een negatieve rente is het volledige bedrag aangetrokken. Op basis van de investeringsprognose en de ontwikkeling van de financiële vaste activa (vordering op de deelnemers in verband met nog te ontvangen bijdragen voor ontwikkelingsprogramma FUMO 2.0 en het project LIS) is de verwachting dat het bedrag van € 3.0 miljoen voldoende moet zijn tot en met 2023.

De kasgeldlimiet betreft het bedrag dat de FUMO kortlopend mag financieren voor het doen van investeringen. Volgens de Uitvoeringsregeling van de Wet Fido is dit een percentage van 8,5% van de begroting. Dit komt overeen met circa € 1,4 miljoen. Deze ruimte is tot nog toe niet gebruikt.
In het Treasurystatuut is aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit beleid houdt o.a. in dat geldleningen alleen worden aangegaan voor de taken van de FUMO en voor zover er geen andere financieringsbronnen (bijvoorbeeld reserves) aanwezig zijn. Bij het uitzetten van (eventuele) overtollige middelen gelden strikte voorwaarden, waarbij het gebruik van derivaten niet is toegestaan. Overigens is de mogelijkheid hiertoe al flink beperkt doordat ook de FUMO verplicht valt onder het schatkistbankieren. Voor de FUMO betekent dit dat alle overtollige middelen boven € 250.000 verplicht moeten worden afgedragen aan de schatkist.

Bijlage 1: Bijdragen per deelnemer

In bijlage 1 zijn drie tabellen opgenomen met specificaties van de deelnemersbijdrages.

Als eerste is een totaalspecificatie opgenomen van de deelnemersbijdrage 2023.
Als tweede is een specificatie opgenomen van de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage 2023 ten opzichte van 2022.
Als derde is een mutatieoverzicht opgenomen, waarin de verschillen worden verklaard tussen de deelnemersbijdrage in de oorspronkelijke begroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023.
Als laatste zijn overzichten opgenomen van het aantal basistaakbedrijven per categorie, de kostprijzen per categorie en van de prijsstelling van de plustaken.

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Specificatie bijdrage per deelnemer

Deelnemer	Totale bijdrage	Basistaken	Plustaken	Overige opbrengsten	Collectieve opdrachten incl ketentoezicht	Implementatie omgevingswet	Abonnement NAZCA	Totaal reguliere begroting
Achtkarspelen	403.757	315.100	45.899	-	38.868	2.273	1.616	403.757
Ameland	77.480	43.337	29.506	-	3.825	313	500	77.480
Dantumadiel	235.771	174.370	40.484	-	18.562	1.258	1.097	235.771
De Fryske Marren	740.334	601.985	67.243	-	63.763	4.343	3.000	740.334
Harlingen	495.843	285.410	179.533	-	27.925	2.059	915	495.843
Heerenveen	552.680	436.743	67.344	-	42.509	3.151	2.933	552.680
Leeuwarden	1.162.713	798.868	298.441	-	60.606	4.799	-	1.162.713
Noard-East Fryslân	982.879	709.532	180.105	-	85.488	5.119	2.634	982.879
Ooststellingwerf	478.706	413.466	14.995	-	45.788	2.983	1.475	478.706
Opsterland	318.202	272.725	10.443	-	31.340	1.968	1.726	318.202
Schiermonnikoog	42.465	29.629	10.148	-	1.975	214	500	42.465
Smallingerland	575.542	401.115	131.180	-	37.107	2.894	3.246	575.542
Súdwest-Fryslân	1.575.174	1.370.758	47.376	-	141.938	9.889	5.212	1.575.174
Terschelling	171.814	101.304	59.372	-	9.908	731	500	171.814
Tytsjerksteradiel	381.039	276.653	74.404	-	26.130	1.996	1.857	381.039
Vlieland	76.272	30.521	42.325	-	2.706	220	500	76.272
Waadhoeke	896.345	642.057	165.373	-	81.609	4.632	2.673	896.345
Weststellingwerf	407.974	353.775	12.472	-	37.662	2.552	1.513	407.974
Subtotaal	**9.574.991**	**7.257.348**	**1.476.643**	**-**	**757.709**	**51.393**	**31.897**	**9.574.991**
Provincie Fryslân	6.650.002	3.064.375	3.385.523	-	161.598	23.607	14.900	6.650.002
Wetterskip	46.753	-	46.753	-	-	-		46.753
Brikstaken	301.630	-	-	301.630	-	-		301.630
Overige opdrachten incidenteel	693.084	-	-	693.084	-	-		693.084
Eindtotaal	**17.266.460**	**10.321.723**	**4.908.919**	**994.715**	**919.307**	**75.000**	**46.797**	**17.266.460**

Gehanteerde verdeelsleutels:

Basistaken:

- Algemeen: Aantal inrichtingen per categorie
- Asbest: Aantal asbest meldingen
- Bodem: Aantal bodem meldingen

Plustaken:

- Aantal ingebrachte plusuren per categorie

Collectieve taken:

- Verhouding bijdrage basistaken

Implementatie omgevingswet:

- Verhouding bijdrage basistaken

Abonnement Nazca:

- Inwoneraantal per gemeente. Separate afspraak voor de provincie Fryslân

Transitiebegroting:

- Nvt vanaf 2023

Ontwikkeling deelnemersbijdrage

	a	*b*	*c = b -/- a*	
Deelnemer	Totale bijdrage begroting 2022	Totale bijdrage begroting 2023	Mutatie	
Achtkarspelen	397.338	403.757	6.419	1,6%
Ameland	78.120	77.480	- 640	-0,8%
Dantumadiel	229.574	235.771	6.197	2,7%
De Fryske Marren	723.639	740.334	16.694	2,3%
Harlingen	482.759	495.843	13.084	2,7%
Heerenveen	522.202	552.680	30.478	5,8%
Leeuwarden	1.126.767	1.162.713	35.946	3,2%
Noard-East Fryslân	970.618	982.879	12.261	1,3%
Ooststellingwerf	467.027	478.706	11.679	2,5%
Opsterland	309.722	318.202	8.480	2,7%
Schiermonnikoog	35.036	42.465	7.430	21,2%
Smallingerland	552.681	575.542	22.861	4,1%
Súdwest-Fryslân	1.408.479	1.575.174	166.695	11,8%
Terschelling	704.221	171.814	- 532.407	-75,6%
Tytsjerksteradiel	377.520	381.039	3.519	0,9%
Vlieland	74.418	76.272	1.854	2,5%
Waadhoeke	883.863	896.345	12.482	1,4%
Weststellingwerf	396.379	407.974	11.595	2,9%
Subtotaal	**9.740.363**	**9.574.991**	**- 165.372**	**-1,7%**
Provincie Fryslân	6.598.452	6.650.002	51.550	0,8%
Wetterskip	46.753	46.753	-	0,0%
Brikstaken	286.086	301.630	15.544	0,0%
Overige opdrachten incidenteel	657.367	693.084	35.717	5,4%
Eindtotaal	**17.329.021**	**17.266.460**	**- 62.561**	**-0,4%**

Mutatie deelnemersbijdrage

			Oorzaken mutatie deelnemersbijdrage								
Deelnemer	Mutatie		Basistaken regulering en toezicht	Asbest	Bbk	Plustaken	Collectieve opdrachten	Implementatie omgevingswet	Overige opbrengsten	Abonnement NAZCA	Transitie-begroting
Achtkarspelen	6.419		13.011	972	2.212	2.183	1.666	- 73		1.616	- 15.167
Ameland	- 640		413	61	295	1.264	- 165	- 22		500	- 2.987
Dantumadiel	6.197		7.540	1.166	2.089	1.867	1.231	- 26		1.097	- 8.766
De Fryske Marren	16.694		28.206	1.882	4.325	3.387	3.623	- 113		3.000	- 27.615
Harlingen	13.084		13.267	1.766	6.204	8.158	1.247	- 15		915	- 18.457
Heerenveen	30.478		21.392	2.429	17.588	3.763	2._5.	47		2.933	- 19.932
Leeuwarden	35.946		25.786	3.886	33.023	14.290	2._2	15		-	- 43.082
Noard-East Fryslân	12.261		26.584	3.085	5.824	7.990	3.383	- 173		2.634	- 37.067
Ooststellingwerf	11.679		21.697	1.749	983	995	2.668	- 71		1.475	- 17.816
Opsterland	8.480		12.997	1.882	1.229	680	1.828	- 47		1.726	- 11.815
Schiermonnikoog	7.430		2.266	182	4.891	638	253	39		500	- 1.339
Smallingerland	22.861		25.092	2.915	1.990	8.439	2.310	- 20		3.246	- 21.110
Súdwest-Fryslân	166.695		146.467	13.798	37.836	6.748	9.681	683		5.212	- 53.729
Terschelling	- 532.407		19.614	680	6.017	- 533.156	815	142		500	- 27.018
Tytsjerksteradiel	3.519		5.947	1.445	3.170	5.393	216	- 93		1.857	- 14.416
Vlieland	1.854		1.959	85	98	1.799	264	- 3		500	- 2.849
Waadhoeke	12.482		25.047	2.854	4.718	7.698	3.400	- 153		2.673	- 33.755
Weststellingwerf	11.595		19.102	1.166	1.671	867	2.450	- 53		1.513	- 15.120
Provincie Fryslân	51.550		247.227	-	-	33.724	8.222	- 64		14.900	- 252.459
Wetterskip	-										-
Brikstaken	15.544					-	-	-	15.544		-
Overige opdrachten incidenteel	35.717						-	-	35.717		-
Eindtotaal	**- 62.561**		**663.614**	**42.001**	**134.163**	**- 423.274**	**47.376**	**- 0**	**51.262**	**46.797**	**- 624.500**

Overzicht aantal inrichtingen (basistaken)

Specificatie inrichtingen					
Gemeente	Categorie B	Categorie C	Categorie IPPC	Provinciaal	Totaal
Achtkarspelen	105	24	14	0	143
Ameland	14	5	0	0	19
Dantumadiel	70	20	2	0	92
De Fryske Marren	240	72	6	0	318
Harlingen	68	41	3	0	112
Heerenveen	126	48	6	0	180
Leeuwarden	143	95	4	0	242
Noard-East Fryslân	381	67	13	0	461
Ooststellingwerf	94	48	13	0	155
Opsterland	83	43	5	0	131
Schiermonnikoog	9	1	0	0	10
Smallingerland	130	41	3	0	174
Súdwest-Fryslân	647	112	14	0	773
Terschelling	21	20	0	0	41
Tytsjerksteradiel	78	27	4	0	109
Vlieland	6	5	0	0	11
Waadhoeke	399	53	13	0	465
Weststellingwerf	90	52	6	0	148
Provincie Fryslân			0	56	56
Totaal	**2.704**	**774**	**106**	**56**	**3.640**

Tariefstelling plustaken:

Omschrijving	Uitvoering	Tarief
Tariefgroep 1	Schaal 6-7	€ 88,00
Tariefgroep 2	Schaal 8-9	€ 99,00
Tariefgroep 3	Schaal 10	€ 115,00
Tariefgroep 4	Schaal 11	€ 126,00

Bijlage 2: Specificatie plusuren per deelnemer

	Toezicht				Vergunningverlening				SPA										Totaal
Deelnemer	Niet basistaak bedrijven + handhavings-controles	Piket Plus	BOA	Toezicht Bodem	Niet basistaak bedrijven	Bodem V	Juridisch V	Administratief	Geluid	REV	EV	Juridisch Toezicht	Shared service	EED	Bodem	Lucht	Beleids-ondersteuning	Diversen**	Totaal
Achtkarspelen		p.m.							300	6	84		9						399
Ameland			66						54	1	12		3					121	257
Dantumadiel					40		65		80	4	47	65	9	10				27	347
De Fryske Marren			264						131	20	161		9						585
Harlingen	475	p.m.	264		250			120	416	5	76		9		75				1.690
Heerenveen									450	10	117		9						586
Leeuwarden			264	456		884			980	20	178								2.782
Noard-East Fryslân					160		285		370	15	189	285	27	40				168	1.539
Ooststellingwerf										11	110		9						130
Opsterland										9	73		9						91
Schiermonnikoog	12		66							1	8		3						90
Smallingerland	50	p.m.	264						600	8	107	50	9			50			1.138
Súdwest-Fryslân										25	366		9					12	412
Terschelling	60		66				82		88	2	27		3		48		60	75	511
Tytsjerksteradiel		p.m.							335	10	74	200	9						628
Vlieland	89		66					25	54	2	8		3				127		374
Waadhoeke	300	p.m.	264		400				250	20	171		18					112	1.535
Weststellingwerf										5	94		9						108
Totaal uren per jaar	**986**	**-**	**1.584**	**456**	**850**	**884**	**432**	**145**	**4.108**	**174**	**1.902**	**600**	**156**	**50**	**123**	**50**	**187**	**515**	**13.202**

Bijlage 3: Specificatie basistaakuren per deelnemer

	Begrote uren											
Deelnemer	Regulering	Toezicht	Asbest: vergunning-verlening	Asbest: toezicht	BBK: vergunning-verlening	BBK: toezicht	Handhaving	Ketentoezicht	WBB: vergunning-verlening	WBB: toezicht	Niet inrichting gebonden basistaken	Totaal uren
Achtkarspelen	941	1.163	120	50	225	162	180	262	-	-	-	3.104
Ameland	198	105	8	3	30	22	25	22	-	-	-	413
Dantumadiel	353	550	144	60	213	153	100	119	-	-	-	1.691
De Fryske Marren	2.109	1.889	233	97	440	317	345	407	-	-	-	5.835
Harlingen	959	1.162	53	22	125	90	163	172	-	-	-	2.746
Heerenveen	1.287	1.193	300	125	455	328	250	261	-	-	-	4.200
Leeuwarden	1.786	1.646	480	200	875	630	381	360	-	1.206	-	7.564
Noard-East Fryslân	1.768	2.665	381	159	593	427	406	572	-	-	-	6.971
Ooststellingwerf	1.698	1.315	216	90	100	72	237	297	-	-	-	4.026
Opsterland	825	934	233	97	125	90	156	206	-	-	-	2.666
Schiermonnikoog	108	46	23	9	38	27	17	10	-	-	-	277
Smallingerland	1.426	1.104	360	150	203	146	230	222	-	-	-	3.840
Súdwest-Fryslân	5.111	4.217	600	250	813	585	785	896	-	-	-	13.258
Terschelling	354	279	84	35	60	43	58	61	-	-	-	975
Tytsjerksteradiel	806	723	179	74	323	232	158	158	-	-	-	2.653
Vlieland	153	73	11	4	10	7	17	16	-	-	-	291
Waadhoeke	1.495	2.602	353	147	480	346	368	556	-	-	-	6.346
Weststellingwerf	1.405	1.086	144	60	170	122	203	241	-	-	-	3.431
Provincie Fryslân	11.818	10.016	-	-	-	-	-	600	-	-	5.800	28.234
Totaal uren	34.599	32.770	3.918	1.633	5.275	3.798	4.080	5.440	-	1.206	5.800	98.518

Bijlage 4: Overzicht taakvelden

		Taakvelden				
Begroting FUMO	2023	0,1 Bestuur	0,4 Overhead,ondersteuning organisatie	0,8 Overige baten en lasten	7,4 Milieubeheer	8,3 Wonen en Bouwen
Lasten:						
Personeelskosten	13.474.873	59.550	3.277.157		9.836.536	301.630
Inbesteding o.b.v. DVO's	797.628		797.628			
Detachering Wetterskip	28.000		28.000			
Materiele lasten	2.790.959		2.790.959			
Onvoorzien	100.000			100.000		
Implementatie omgevingswet	75.000		75.000			
Totaal lasten	**17.266.460**	**59.550**	**6.968.744**	**100.000**	**9.836.536**	**301.630**
Baten:						
Basistaken	10.623.353				10.321.723	301.630
Aanvullende taken	4.908.919				4.908.919	
Overige opbrengsten	1.659.188				1.659.188	
Implementatie omgevingswet	75.000		75.000			
Totaal baten	**17.266.460**	**0**	**75.000**	**0**	**16.889.830**	**301.630**
Saldo	**0**					

Bijlage 5: Risicoanalyse 2023

Risico Analyse

De volgende risico's die, als deze zich voordoen, kunnen leiden tot financiële gevolgen worden onderkend door de FUMO:

	Omschrijving risico	Beheersmaatregelen	Bedrag	Kans (Hoog, Middel, Laag)	Impact
1.	De productiviteitsnorm bedraagt vanaf 2022 1.360 uur per fte. De realisatie over 2021 bedraagt circa 1.340 uur. Dit betekent dat er een 'gat' is van ca 20 uur per fte in het primair proces. Op een totale formatie van 113 fte, betreft dit circa 2.500 uur. Het risico bestaat dat óf deze uren niet kunnen worden besteed aan de deelnemers óf dat voor deze uren extra capaciteit ingezet moet worden. Uitgaande van een tarief van € 85.- per uur, is het maximale risico € 212.500.	• Meer sturing op het behalen van de productiviteitsnorm. Hierbij kan gekeken worden naar de wijze van tijdsregistratie. • Met de deelnemers en het bestuur in gesprek gaan over de haalbaarheid van de productiviteitsnorm en deze eventueel bijstellen.	€ 212.500	H	€ 170.000
2	In de begroting is rekening gehouden met een indexering van 2,9%. Dit is gebaseerd op de Middelltange termijn raming van het CPB van juni 2021. Vanaf het najaar van 2021 is de inflatie echter sterk opgelopen. Hierdoor ontstaat het een risico dat de indexering ontoereikend is. Met name CAO effecten kunnen tot extra kosten leiden. Een stijging van 2% boven op de indexering van de loonkosten, betekent een extra kostenpost van circa € 250.000	• Geen beheersmaatregelen mogelijk	€ 250.000	H	€ 200.000
3.	De FUMO is volop in ontwikkeling en heeft een ambitieuze projectenkalender opgesteld om de basis op orde te krijgen. Tegelijkertijd is de FUMO uitvoeringsorganisatie, die ervoor moet zorgen dat de dienstverlening aan haar deelnemers op orde is, zowel kwalitatief als kwantitatief. Het risico bestaat dat de ontwikkeling van de FUMO vertraging oploopt omdat er onvoldoende uren/ budget beschikbaar is om de projectenkalender uit te voeren.	• Werken met een realistische projectplanning, waarin prioriteiten worden gesteld op basis van beschikbare uren/ budget. • Goed verwachtingsmanagement richting de deelnemers.	€ 500.000	M	€ 250.000
4.	Het ICT-landschap, waaronder het zaaksysteem LEEF, dient te worden aangepast aan de veranderende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet. Daarnaast vereist de aansluiting op het digitale stelsel een organisatie die geheel digitaal kwalitatieve, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. Dit betekent dat (interne) processen en systemen opnieuw ingericht moeten worden. Ook zullen er aanpassingen moeten komen om nieuwe data, noodzakelijk als gevolg van de omgevingswet, te kunnen registreren. Omvang van het risico is moeilijk te bepalen. In 2022 zal een visie op het ICT landschap worden opgesteld. Schatting risico is € 400.000.	Goede contractuele afspraken maken met de leverancier van het zaaksysteem en te monitoren en sturen op de voortgang.	€ 400.000	H	€ 320.000

5.	Omgevingswet. Er zijn nog veel onduidelijkheden omtrent de impact van de Omgevingswet. Ook is het nog niet zeker óf de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking treedt. Er is projectbudget beschikbaar gesteld om de FUMO voor te bereiden op de Omgevingswet. Omdat er sprake is van veel onzekerheden, bestaat het risico dat dit budget niet voldoende is.	• Werken met een gedegen projectplanning • Mogelijkheden onderzoeken om binnen de begroting van de FUMO andere vormen van dekking aan te spreken • Tijdig met de deelnemers in gesprek over budgettaire consequenties indien de dekking onvoldoende blijkt	€ 200.000	M	€ 100.000
6.	Vanaf 2021 vervalt de subsidieregeling voor Externe Veiligheid. Dit gaat gepaard met het opnemen van een uitkering hiervoor in het gemeentefonds. De FUMO constateert dat niet alle deelnemers de FUMO inschakelen voor deze werkzaamheden, terwijl de FUMO hiervoor wel formatie beschikbaar heeft. Er is een minimale formatie benodigd om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria. Het risico bestaat dat er in werkelijkheid onvoldoende uren worden afgenomen, waardoor er bij nacalculatie onvoldoende dekking is voor de kosten van de beschikbare formatie.	• Middels rapportages signaleren dat er minder uren worden gerealiseerd dan verwacht. • Met de betreffende deelnemers in gesprek gaan over de oorzaken hiervan.	€ 160.000	H	€ 108.000
7.	Werving, selectie en mobiliteit. Wegens schaarste op de arbeidsmarkt is het voor de functies in het primair proces uiterst moeilijk intern personeel te werven. Hierdoor wordt gebruik gemaakt van inhuur. In de begroting wordt rekening gehouden met een flexibele schil van 20%. Wanneer er naar verhouding meer moet wordt ingehuurd, is het risico dat de kosten hoger worden dan begroot. Wanneer de verhouding 75/25 wordt in plaats van 80/20, levert dit verhoudingsgewijs 8 fte meer inhuur op. Inhuur kosten gemiddeld € 35K per jaar meer, waardoor het totale risico € 280 K bedraagt.	Via het project Strategische Personeelsplanning wordt getracht om op een andere manier de werving en selectie te doen. Hierbij wordt ingezet op een steviger verbinding met opleidingsinstituten en het verleggen van de koers naar het meer zelf vormen en opleiden van personeel.	€ 280.000	M	€ 140.000
Totaal			**€ 2.002.500**		**€ 1.288.000**

Bijlage 6: Begrote aantal meldingen bodem en asbest

Meldingen asbest

Gemeente	Meldingen
Achtkarspelen	80
Ameland	5
Dantumadiel	96
De Fryske Marren	155
Harlingen	35
Heerenveen	200
Leeuwarden	320
Noard-East Fryslân	254
Ooststellingwerf	144
Opsterland	155
Schiermonnikoog	15
Smallingerland	240
Súdwest-Fryslân	400
Terschelling	56
Tytsjerksteradiel	119
Vlieland	7
Waadhoeke	235
Weststellingwerf	96
Totaal	**2.612**

Meldingen Bbk::

Gemeente	Meldingen
Achtkarspelen	90
Ameland	12
Dantumadiel	85
De Fryske Marren	176
Harlingen	50
Heerenveen	182
Leeuwarden	350
Noard-East Fryslân	237
Ooststellingwerf	40
Opsterland	50
Schiermonnikoog	15
Smallingerland	81
Súdwest-Fryslân	325
Terschelling	24
Tytsjerksteradiel	129
Vlieland	4
Waadhoeke	192
Weststellingwerf	68
Totaal	**2.110**

Bijlage 8: Collectieve taken

Omgevingsdiensten zoals de FUMO zijn opgericht met als doel een effectieve, efficiënte en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de VTH-taken binnen het omgevingsrecht te bewerkstelligen en daarbij samen te werken met partners. Voor verschillende taken geldt dat deze taken aangemerkt kunnen worden als collectieve taak. De belangrijkste kenmerken van collectieve taken zijn dat alle deelnemers opdrachtgever zijn en in een bepaalde mate belang hebben bij de uitvoering van deze taken. Voor een aantal van deze collectieve taken geldt dat deze naar aard en karakter Fryslânbreed uitgevoerd moeten worden. Deze (structurele) taken hebben meerwaarde voor heel Fryslân. De inspanningen die met de uitvoering van deze taken zijn gemoeid zijn daardoor niet of nauwelijks toe te wijzen aan individuele deelnemers. Voorbeelden van deze collectieve taken zijn:

- milieualarmnummer (24/7 bereikbaar);
- kennisuitwisseling en kennisoverdracht;
- voorbereidingen naar informatie gestuurd (risicogestuurd) toezicht, handhaving en vergunningverlening.

Productie en financiën		**2022**	**2023**
Productie	Diensten (in uren) - Ketentoezicht - Boa-coördinatie (plus) - Collectieve uren	 5.440 700 2.150	 5.440 700 2.150
Financiële realisatie			Zijn ingerekend in de programma's vergunningen, toezicht en handhaving en Specialistisch advies

De nadere uitwerking van de diensten 'ketentoezicht' en 'collectieve uren' is onderdeel van het jaarprogramma uitvoering VTH taken van de FUMO. In deze begroting 2022 zijn de collectieve diensten bij elkaar samengevoegd.